

Visie Natuur- en DuurzaamheidsCommunicatie (NDC)

1.	NDC is onderdeel van ODRU	3
1.1	Missie en koers ODRU	3
1.2	NDC	3
	Visie NDC (Natuur- en Duurzaamheidscommunicatie)	3
	Vier locaties.....	3
	Pijlers NDC	5
	Doelgroepen van NDC.....	6
	Rollen van NDC.....	7
1.3	NDC bij ODRU	7
2.	NDC en gemeentelijk beleid	10
	Groen en biodiversiteit	10
	Klimaatadaptatie en water.....	11
	Voedsel en gezondheid.....	12
	Circulaire economie.....	14
	Energietransitie.....	15
3.	TOEKOMST	16

1. NDC is onderdeel van ODRU

Natuur- en DuurzaamheidsCommunicatie (NDC) is onderdeel van ODRU. De visie van NDC draagt bij aan het behalen van de missie van de ODRU. De missie van de ODRU is daarmee ook de missie van NDC

1.1 Missie en koers ODRU

De missie van de ODRU is een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving in onze vijftien gemeenten. Onze kernwaarden zijn:

- dichtbij
- samen
- deskundig
- objectief
- anticiperend
- maatschappelijk bewust.

De ODRU stelde in 2023 de Koers vast. In de Koers beschrijven we o.a. de missie, visie, meerwaarde en taken van de ODRU. De Koers geeft aan welke toegevoegde waarde van de ODRU wordt gevraagd. In de Koers lees je ook over de ambities die belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het werk van NDC valt onder de menutaken van de ODRU. Onder menutaken verstaan we maatwerk dat een individuele gemeente afneemt. De gemeente kiest of ze deze taken afneemt.

1.2 NDC

Visie NDC (Natuur- en Duurzaamheidscommunicatie)

We zetten ons samen met gemeenten, inwoners en maatschappelijke partners in voor een duurzame en gezonde groene leefomgeving voor nu en in de toekomst. We stimuleren inwoners van jong tot oud zorgzaam om te gaan met zichzelf en hun leefomgeving. Met educatie, natuurgerichte recreatie en communicatieve participatie inspireren we hen tot het maken van duurzame keuzes en hiernaar te handelen. Zo dragen we bij aan de missie van de ODRU.

We ondersteunen gemeenten door handen en voeten te geven aan gemeentelijk beleid. We leren kinderen een duurzame basishouding aan en inspireren volwassenen tot een duurzame leefstijl. Centraal hierin staat het handelingsperspectief en de funfactor: we zorgen dat mensen met een goed gevoel weggaan. Ze weten hoe zij zelf kunnen bijdragen met duurzaam gedrag en duurzame keuzes.

Vier locaties

We werken vanuit vier locaties:

- NME-Centrum De Woudreus (De Ronde Venen)
- MEC Maarssen (Stichtse Vecht)
- NME-Centrum InBredius (Woerden)
- De Boswerf (Zeist).

Elke locatie beschikt over een binnenruimte en een aantrekkelijke buitenruimte. Binnen is een kantoorruimte voor medewerkers aanwezig en ruimte voor educatieve activiteiten. Maatschappelijke organisaties bieden we een plek om te vergaderen en workshops of cursussen te geven. De buitenruimte is een laagdrempelige plek die uitnodigt tot ontdekken en natuurbeleving. De binnen- en buitenruimte zijn zo ingericht dat bezoekers inspiratie en kennis opdoen om hun eigen leefstijl te verduurzamen.

Personeel

Op elke locatie werken in ieder geval een vaste locatietoördinator en een medewerker voor de dagelijkse aansturing en werkzaamheden. Daar waar nodig en passend binnen de opdracht vullen we aan met een adviseur of medewerker met een specifieke opdracht/taak. We werken op elke locatie met maatschappelijke partners en met vrijwilligers ter ondersteuning van de uitvoering van de activiteiten.

Sterk merk

De centra zijn lokaal geworteld en een sterk 'merk'. In de meer dan 30 jaar dat de locaties bestaan, zijn al meerdere generaties als kind op de locaties geweest en later als (jong)volwassene teruggekomen. Hierdoor zijn we een continue factor, laagdrempelig en nabij. Door in te spelen op de actualiteit zorgen we ook voor vernieuwing. De centra bieden de mogelijkheid voor alle inwoners om op laagdrempelige wijze te leren van, spelen in, omgaan met en geïnspireerd raken door de natuur. Wij zijn goed op de hoogte van de 'couleur locale'. De centra zijn ook een sociale ontmoetingsplek waar iedereen welkom is. Meedoen aan activiteiten is meestal gratis of tegen een kleine vergoeding.

Samenwerkingen

De NDC-locaties hebben een duurzaam inkoopbeleid en de locaties bieden ondersteuning aan anderen om dit ook te doen. Een voorbeeld hiervan is om samenwerkingen met lokale- en seizoensgebonden voedselproducenten te stimuleren. We zijn zo veel mogelijk circulair georganiseerd waarbij het van belang is dat verbeteringen geen losse projecten zijn, maar permanente bronnen van inspiratie.

Stichting

Aan elke locatie is een stichting verbonden. De rol van deze stichtingen verschilt van een beheerstichting voor het pand tot een stichting met als doel aanvullende fondsen voor de werkzaamheden te verwerven.

Pijlers NDC

Naast de vier gemeenten met een eigen locatie werken we ook in opdracht van andere eigenaar-gemeenten van de ODRU. Voor de gemeenten met een centrum voeren we taken uit op drie pijlers. Deze pijlers zijn educatie, natuurgerichte recreatie en communicatieve participatie. Voor de overige gemeenten voeren we in de meeste gevallen het basispakket educatie uit, soms aangevuld met het pluspakket of communicatieve participatie. Zo voeren we vanuit een continue basis maatwerk en projecten uit die aansluiten bij actuele ontwikkelingen.

Educatie

De wettelijk vastgestelde kerndoelen voor het onderwijs zijn de grondslag voor onze educatie.

Wij bieden het primair onderwijs praktische ondersteuning in de vorm van een basispakket. Dit pakket bestaat uit leskisten, natuurpakketten, excursies en buitenlessen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen van begrip voor de natuur, de processen die daarin plaatsvinden en de relatie daarvan tot het eigen leven. Maatwerk aan scholen en gemeenten bieden we via het pluspakket, bijvoorbeeld advisering en lokale projecten.

Natuurgerichte recreatie

Recreëren in de eigen leefomgeving levert een belangrijke bijdrage aan de waardering van de zorg voor deze leefomgeving. Dit draagt ook bij aan de fysieke en mentale gezondheid van inwoners.

Op onze vier centra bieden wij recreatieve natuuractiviteiten met educatieve inslag aan voor alle inwoners. De beleving is belangrijk: leren door te ervaren en te doen. In de buurt van elke locatie is ook een natuurlijke speelplek.

Communicatieve participatie

Gemeenten staan voor de opgave om inwoners betrokken te krijgen bij beleid en zo hun beleidsdoelen te halen. Wij ondersteunen gemeenten en andere opdrachtgevers bij het handen en voeten geven aan hun beleid op het gebied van Klimaatadaptatie en Biodiversiteit, Circulaire samenleving en andere duurzaamheidsvraagstukken.

Hierdoor zijn inwoners gemotiveerd om een bijdrage te leveren. Onze locaties zijn hierbij een inspiratieplek. Daarnaast ondersteunen we communicatiecampagnes van gemeenten en faciliteren we participatietrajecten. We werken hierbij samen met lokale maatschappelijke partners.

Doelgroepen van NDC

NDC richt zich op meerdere doelgroepen.

Binnen de pijler Educatie ligt de focus op scholen voor primair en in mindere mate op het voortgezet onderwijs. Binnen Natuurgerichte Recreatie zijn inwoners van alle leeftijden de doelgroep. Voor de pijler Participatie zijn natuur- en milieuorganisaties, vrijwilligers en inwoners (wijkgericht, themagericht, gemeentebreed) de doelgroepen. Met wijkgericht vragen we in een specifieke wijk aandacht voor iets dat daar speelt. Denk hierbij aan het neerzetten en gebruiken van een wormenhotel of het maken van egelhuisjes. Themagericht bieden we workshops aan op gebied van biodiversiteit of een ander thema. En gemeentebreed ondersteunen en faciliteren we bijvoorbeeld inwoners om zwerfafval gezamenlijk op te ruimen.

Vrijwilligers ondersteunen het werk van NDC op meerdere manieren. Vaak verbinden zij zich voor langere tijd aan hun vrijwilligerswerk. Soms werken ze mee aan kortlopende of themagerichte projecten. Ze zijn allemaal op een bepaalde manier op zoek naar zingeving en vinden dit bij ons. Zo vervullen we met de NDC-locaties dus ook een sociaal-maatschappelijke functie.

Zij zijn van onschatbare waarde door de verschillende werkzaamheden die ze uitvoeren.

Denk aan:

- gastvrouw/heer zijn;
- terrein en pand onderhouden;
- leskisten nakijken;
- educatief materiaal voorbereiden;
- excursies begeleiden;
- buitenlessen geven;
- verbonden zijn aan de ondersteunende stichtingen;
- activiteiten begeleiden en nog veel meer.

Samen zorgen zij ervoor dat de ingekochte uren meer dan verdubbeld worden en voor maatschappelijke verankering.

Rollen van NDC

Als medewerkers beschikken we over een breed scala aan rollen, die per dag, zelfs per uur kunnen verschillen. De doorsnee NDC-er bestaat niet. Wat ons kenmerkt is een flexibele, oplossingsgerichte, enthousiasmerende werkhouding. Onze rol kan zijn:

- leverancier
- uitvoerder
- verbinder
- vertaler van het gemeentelijk beleid
- ondersteuner
- aanjager
- adviseur zowel naar collega's zowel binnen het cluster NDC als ODRU-breed
- adviseur naar de gemeente en scholen
- coach bijvoorbeeld richting onze vrijwilligers
- en inspirator.

Binnen de gemeente onderhouden we contact met verschillende beleidsterreinen die aansluiten op ons werk, zoals groen, openbare ruimte, sociaal domein etc.

Verbinding en samenwerking met NDC

NDC geeft invulling aan activiteiten van andere organisaties en andersom. Door verbinding wordt het aanbod verbreed en worden competenties efficiënt benut. Mooie voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met lokale, regionale en landelijke organisaties. Denk daarbij aan:

- Stichting Stadslandbouw Zeist
- Duurzame Vecht
- Energieke Rondeveners
- Landgoed Bredius
- Kringloopwinkels
- IVN
- GDO (Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling)
- Boerderij in de kijker
- GGD
- Kunstenhuis/KunstCentraal
- Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, etc.

1.3 NDC bij ODRU

Als uitvoeringsdienst op het gebied van milieu- en duurzaamheid heeft de ODRU verschillende expertisegebieden in huis, waaronder natuur- en duurzaamheidscommunicatie (NDC). Vanuit de 'shared service'-gedachte heeft een aantal gemeenten haar taken op het gebied van NDC bij de ODRU ondergebracht. Dit biedt meerdere voordelen.

Bereik van NDC

In 2023 bereikte NDC met al haar activiteiten 31.749 leerlingen primair onderwijs en een paar honderd leerlingen voortgezet onderwijs. Bijna 20.000 bezoekers kwamen langs bij de 4 locaties.

Daarnaast bereikten we een paar duizend inwoners met workshops, lezingen, bewonersacties en andere activiteiten.

De lokale betrokkenheid van maatschappelijke organisaties (verbinding én netwerk) is groot. We zijn laagdrempelige vergaderlocaties, niet alleen voor lokale maatschappelijk organisaties maar ook voor ODRU zelf. Daarnaast zijn we vaak een re-integratieplek voor collega's. We bieden ook stageplekken, zowel voor beroepsopleidingen (mbo, hbo, universiteit) als voor maatschappelijke stages.

De klanttevredenheid over het werk van NDC is groot. Dit blijkt bijvoorbeeld uit onze eigen evaluaties van het aanbod voor het onderwijs. De producten scoren hierbij ruim voldoende tot goed.

Maar ook onze bezoekers zijn zeer tevreden, zoals bijvoorbeeld blijkt uit facebook en Google-reviews. De locaties scoren daarbij tussen de 4,3 en 4,6 (van de 5) sterren.

Een greep uit de reviews:

- Ontzettend leuke en leerzame ervaring voor kinderen!!
- De beste plek voor kinderen om wekelijkse buitenontwikkeling te maken! Ik ben iedereen in MEC erg dankbaar! Aanrader!
- Zo mooi en leerzaam. Het NME zorgt voor veel plezier bij kinderen.
- De regenton is aangesloten op de goot en past in het project "Duurzaamheid". Ga kijken met de kinderen en/of de klas. Er is veel te zien, te doen en te beleven!!!
- Heerlijke plaats om te genieten van het bos en de natuur. Er is voor jong en oud van alles te zien en te leren. Heerlijk (modder)speeltuin voor de kinderen waar nog weken over nagepraat wordt. Voor de groten een fijn terras met eenvoudige maar prima faciliteiten.
- We kwamen hier vroeger al toen ik nog een klein jochie was en nu komen we er zelf met de kinderen.
- Leuk educatief natuur centrum aan de rand van Zeist. Verschillende tuinen aangelegd met uitleg.
- Fantastische inspirerende en multifunctionele ruimte tbv natuur, milieu educatie en verduurzaming. Ik kom er graag. Erg leuk ingericht, zo ook met het plantenasiel "plant voor plant" op zolder. Educatieve, inspirerende, alsmede laagdrempelige, maar vol met klein geluk "gevulde" plek die ik graag bezoek.
- Zeer divers aanbod om bezig te zijn met de natuur, is voor iedereen leuk en leerzaam!! Geweldig wat er te ontdekken is, zowel buiten als binnen, voor kinderen en volwassenen.
- Leuke plek, altijd goed georganiseerde uitjes. Voor school maar ook voor buiten schooltijd. Gaan met de tijd mee.

Meerwaarde

De meerwaarde van NDC is het leveren van kwalitatief hoogwaardige producten doordat we specialisme, gezamenlijke ervaring en kennis inzetten. Door deze gezamenlijke productontwikkeling en - inkoop kunnen we een scherpe prijs leveren. Als onderdeel van de ODRU zijn we een betrouwbare partij en is de continuïteit gewaarborgd. Door de inzet van ons netwerk en onze communicatiekanalen zijn we goed lokaal geworteld. Zeker daar waar een centrum is, maar ook in de andere gemeenten. Dit doen we met hulp van nieuwsbrieven, sociale media maar ook live gesprekken op locatie. We zijn goed in staat om lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk beleid een praktische vertaalslag te geven. Het onderbrengen van NDC bij de ODRU biedt ook het voordeel van

een relatief kleine overhead en goed geregelde facilitaire voorzieningen. Denk aan ICT, drukwerk en inkoop van kantoorartikelen.

Daarnaast worden de locaties vaak het visitekaartje van de ODRU genoemd door onze lokale zichtbaarheid. NDC levert zo een positieve associatie voor de ODRU. Meerdere (nieuwe) collega's nemen ook een kijkje bij een van de centra voordat ze bij de ODRU solliciteren.

Duurzaamheid in de praktijk wordt zichtbaar bij de NDC's. Zo zijn op verschillende locaties klimaatadaptieve toepassingen te zien, zoals het klimaatpaviljoen en de klimaatadaptieve tuin. Is er sinds maart 2024 een Recyclebar en faciliteren we op 2 locaties een plantenasiel. Meer voorbeelden komen aan bod in hoofdstuk 2. NDC en gemeentelijk beleid.

In 2023 startten onze natuur- en duurzaamheidscentra met een gezamenlijk thema: biodiversiteit. We laten kinderen en volwassenen op een laagdrempelige manier kennis maken met de grote soorten rijkdom in onze gemeenten. We vertellen waarom het belangrijk is om de biodiversiteit te beschermen en we geven informatie en praktische tips over hoe je daaraan kunt bijdragen, zowel thuis als op school.

Per seizoen komen er andere soorten langs: in de lente besteden we aandacht aan de planten, in de zomer gaat het over bijen en vlinders, in het najaar gaan we in op het belang van bodemdieren en in de winter besteden we aandacht aan de vogels. Elke locatie organiseert elk seizoen ook een inspirerende activiteitenmiddag voor gezinnen met kinderen.

Bij elke soort hoort een seizoenkaart. Deze kaart nodigt kinderen en volwassenen uit om de vijf afgebeelde planten of dieren in hun omgeving te gaan zoeken. Op de achterkant van de kaart staan praktische tips om de biodiversiteit in de eigen omgeving te verbeteren.

Om meer te weten te komen over samenhangen in de natuur introduceren we voor inwoners de bioduo's op onze sociale media: een kort verhaal over de relatie tussen twee soorten. Elke keer staat een ander duo centraal, bijvoorbeeld hommels en krokus, lieveheersbeestje en bladluizen, merel en regenworm.

Elke school kreeg het boek 'Soortenschat, de kindercanon van de natuur'. Met dit boek inspireren we leerkrachten en leerlingen om nog meer te weten te komen over de biodiversiteit in Nederland. Bijvoorbeeld door de soorten die de leerlingen tegenkomen rond de school en op weg naar huis te verzamelen in de soortenschatkamer: een wandplaat waarop je alle gevonden soorten verzamelt.

2. NDC en gemeentelijk beleid

Gemeenten hebben beleid op het gebied van natuur en duurzaamheid. Gemeentelijk beleid op het gebied van duurzaamheid is in dit visiedocument opgesplitst in de volgende thema's:

- Groen en biodiversiteit;
- Klimaatadaptatie en water;
- Voedsel en gezondheid;
- Circulaire economie;
- Energietransitie.

Hoewel het beleid per gemeente kan verschillen vervult NDC een rol in veel van de thema's. Dit past ook bij de duurzaamheidsthema's van de ODRU zelf:

- Energietransitie;
- Warmtetransitie;
- Circulaire samenleving;
- Klimaatadaptatie en Biodiversiteit.

Hieronder leggen we per thema uit wat we nu doen. Dit kan per gemeente verschillen en is afhankelijk van de opdracht die we hebben. Ook benoemen we welke rollen we hebben en welke ambitie we nog hebben.

Groen en biodiversiteit

Wat doen we nu?

NDC vervult een ondersteunende en faciliterende rol bij initiatieven zoals NK Tegelwippen en Steenbreek. Daarnaast bieden we educatieve activiteiten aan in het kader van biodiversiteit. Bij de ontwikkeling van groene schoolpleinen voorzien we scholen van kennis en advies. Naast een bijdrage aan de biodiversiteit steken we bij een groen schoolplein en groene schoolomgeving in op de positieve (gezondheids-)effecten op de ontwikkeling van kinderen, zowel fysiek als mentaal. Leren en spelen in de natuur bevordert creativiteit en concentratie, is rustgevend en vermindert stress.

Stimuleren van bewoners

Gemeenten willen graag dat bewoners stukken groen in de gemeente zelf beheren. Het bevordert de aanpak van eenzaamheid en samenwerking in de buurt. Het draagt ook bij aan biodiversiteit en groen. NDC is aanjager en faciliteert in kennis en ervaring voor bewonersgroepen bij een gezamenlijke aanpak voor groen en biodiversiteit in natuur en stad. Individuele bewoners kunnen voor kennis en inspiratie bij de centra terecht om de biodiversiteit in hun eigen tuin te verbeteren. Vaak gebeurt dit in combinatie met het klimaatbestendig maken van de tuin.

We zorgen voor verbinding tussen particuliere natuurbeheerders, zoals landgoederen, met de maatschappij en onderwijs. We treden op als verbinder op het gebied van groenparticipatie van de gemeenten. Hier dragen we bij aan netwerkvorming, kennisdeling en samenwerking vanuit de gedachte dat een responsieve overheid de samenleving ondersteunt met hetgeen waar de samenleving om vraagt. NDC is daarbij de schakel tussen beleid en praktijk.

De Boswerf organiseerde samen met de gemeente Zeist, het WNF en Waarneming.nl in juni 2024 een Bioblitz onder de naam: Heel Zeist Telt Mee. We motiveren inwoners om soorten planten en dieren te registreren en samen de biodiversiteit in kaart te brengen. Wij laten bezoekers bewuster kijken naar hun omgeving, De gemeente Zeist heeft belang bij het in kaart brengen van de biodiversiteit en het WNF wil graag meer lokaal betrokken zijn. Een samenwerking waarbij we elkaar echt versterken.

Welke rol hebben we?

Bovenstaand voorbeeld laat zien dat we de rol als motivator, aanjager en lokale verbinder inzetten.

Welke ambitie hebben we?

We zijn er nog lang niet. We hebben ambitie om een netwerk op te zetten van groenambassadeurs. Ook willen we begeleider zijn in het proces voor ontwikkeling, beheer en gebruik van groene schoolpleinen.

Klimaatadaptatie en water

Wat doen we nu?

De vier locaties hebben een voorbeeldfunctie en dienen als inspiratiebron voor inwoners en scholen. Bezoekers doen aan de hand van concrete voorbeelden inspiratie op. Ze krijgen advies over het inrichten en vergroenen van hun eigen tuin, gevels en daken om water- en hitteoverlast te beperken en voorkomen. We werken hierbij samen met (buurt)coaches duurzaamheid op gebied van energie, klimaat, afval en biodiversiteit. Ook zijn we adviseur voor klimaatadaptatie waarbij we zorgen voor netwerkvorming, kennisdeling en samenwerking.

Bij De Woudreus zijn in mei 2024 zes vrijwillige tuincoaches gestart, een initiatief dat samen met de Energieke Rondeveners is opgezet. Zij beantwoorden alle tuin vragen van inwoners over het vergroenen en klimaatbestendig inrichten van hun tuin. Daarnaast kunnen inwoners een lezingen- en workshop programma volgen over klimaatbestendige tuinen.

Welke rol hebben we?

Wij geven uitvoering aan beleid door onze rol als initiatiefnemer, organisator, aanjager, verbinder en inspirator.

Welke ambitie hebben we?

Er moet nog veel gebeuren als het gaat om klimaatadaptatie. We hebben de ambitie om onze verbindende rol verder uit te bouwen en onze locaties nog meer in te zetten als inspiratieplek.

Voedsel en gezondheid

Wat doen we nu?

NDC zet bij het thema gezondheid met name in op de positieve effecten van natuur net als bij het thema Groen en Biodiversiteit. De mentale en algemene gezondheidsvoordelen van natuur worden tegenwoordig breed onderkend. NDC vervult hierdoor een verbindende factor tussen groen en het sociaal domein.

Op het gebied van voedsel adviseert NDC scholen over moestuinieren bij school en bieden we boerderijlessen aan. We leren kinderen waar ons voedsel vandaan komt. NDC werkt samen met partners als Boerderij in de Kijker, GGD (Gezonde School adviseurs), Jong Leren Eten en de Alliantie Schooltuinen.

Op excursies, schoolreisjes, kinderfeestjes en tijdens reguliere bezoeken worden de bezoekers, jong en oud, geïnspireerd tot het maken van gezondere keuzes. Zo is ons aanbod biologisch en deels plantaardig. Op onze centra bieden we mogelijkheden voor re-integratie vanwege het positieve effect op de mentale gezondheid.

We stimuleren onze bezoekers om zo veel mogelijk naar buiten te gaan. Met onze locaties en activiteiten stimuleren we dat de samenleving mee doet aan gezonde activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn het organiseren van buitenlessen voor kinderen, schoolmoestuiniert, workshops wildplukken en inspiratiesessies voedselbossen.

In 2022 hebben we gezamenlijk het project Gi-ga-groene Avonturen georganiseerd waarbij avontuurlijk spelen in het groen centraal staat. Bij deze activiteit doen kinderen waar ze zich toe aangetrokken voelen. Ze komen meestal vanzelf tot een spannend, uitdagend en avontuurlijk spel. De opwinding, spanning en trots die kinderen ervaren tijdens het ontdekken en opzoeken van hun grenzen, maakt dat kinderen avontuurlijk spelen heel leuk vinden. Naast een variant waarbij scholen naar (de speelplekken bij) onze locaties komen, bieden we ook een variant aan waarbij het eigen schoolplein centraal staat.

Onze meerwaarde is dat de natuur niet het decor vormt bij het buitenspelen (zoals bij voetbal, buitengym e.d.) maar dat de natuur onderdeel is van het spel (door in bomen te klimmen, hutten te bouwen, met water te knoeien, in bosjes te speuren). Daardoor ontstaat een echte connectie met de natuur en de eigen leefomgeving.

Dit project blijkt een enorm succes. Zowel leerkrachten, als ouders en kinderen zijn zo enthousiast over dit project dat wij het als jaarlijkse activiteit aanbieden.

Opmerkingen van leerkrachten over dit project: *'Gi-ga-groen is het leukste dat we dit schooljaar hebben gedaan!' 'Ik heb de activiteit echt als grensverleggend ervaren... Ik wist niet dat kinderen hier zo enorm van kunnen genieten.'*

Welke rol hebben we?

De rol van makelaar en verbinder past ons goed bij dit thema. Wij weten verschillende partijen die

zich bezighouden met gezonde voeding, bewegen en gezonde jeugd aan elkaar te koppelen. Bijvoorbeeld door het faciliteren en organiseren van een voedselcafé.

Welke ambitie hebben we?

Binnen dit thema is de ervaring dat de ruimte en initiatieven hierin sterk afhankelijk zijn van het perspectief van en de betrokkenheid van de gemeenteambtenaar. Het is dan ook de ambitie van NDC om een meer geïntegreerde aanpak binnen dit thema te borgen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waar gezondheid expliciet als doel wordt aangehaald, kan NDC een grotere rol spelen.

Circulaire economie

Wat doen we nu?

NDC richt zich zowel op het ontstaan als het voorkomen en opruimen van (zwerf)afval. Op scholen zetten we hierop in met het programma 'Afval, begin van iets nieuws' en het 'adoptieprogramma zwerfafval in de schoolomgeving'. We faciliteren en coördineren netwerken van zwerfafvalambassadeurs en faciliteren opschoondagen van inwoners. Op onze locaties laten we bezoekers zien hoe de circulaire economie eruit kan zien in het dagelijks leven: we werken aan afvalpreventie op de locaties en communiceren naar inwoners over het nut en de noodzaak van afvalscheiding en preventie.

De Recyclebar, gemaakt van een derdehands bakfiets, is een mobiele plek waar je overbodige materialen kunt inleveren die buiten ons reguliere afval scheidings-traject vallen. Het zijn stuk voor stuk spullen die zeer gemakkelijk een prachtige nieuwe bestemming kunnen krijgen. Zo draag je bij aan het voorkomen van onnodige verspilling, een circulaire samenleving én maak je anderen blij.

De Recyclebar bevat twaalf bakken die gevuld kunnen worden met verschillende producten. Deze producten vinden door samenwerking, creativiteit en recycling weer een nieuwe bestemming. De Recyclebar is gemaakt naar aanleiding van een voorbeeld in Woerden.

Welke rol hebben we?

Bij dit bovenstaande voorbeeld, komt onze rol als inspirator en verbinder het best tot zijn recht. Op onze locaties hebben we een voorbeeldfunctie en bieden we zichtbare inspiratie.

Welke ambitie hebben we?

We willen onze voorbeeldfunctie verder uitbouwen en werken aan de bewustwording van inwoners richting 'zero waste': refuse, reduce, reuse, recycle en rot.

Energietransitie

Wat doen we nu?

Binnen het thema energietransitie vormen de NDC-locaties zoveel mogelijk een permanente en zichtbare inspiratiebron voor energiebesparingsopties zoals een warmtepomp en isolatie. NDC biedt inwoners en bezoekers (ook als intermediair) informatie en handelingsperspectief middels communicatie. Zo zijn op enkele locaties energiecoaches aanwezig. Bezoekers kunnen hulp van zo'n coach krijgen om energiebesparende maatregelen te nemen.

We organiseren bewonersavonden over duurzame daken. Leveranciers van sedumdaken, zonnepanelen, de gemeente en ODRU (o.a. ecologie) geven concrete tips hoe je je dak kunt verduurzamen. Ze vertellen wat de voordelen hiervan zijn (isolatie, hittereductie, betere energieopwekking, bescherming/langer meegaan van je dak, meer biodiversiteit, groen gevoel) en welke subsidies je hiervoor kunt aanvragen. Om te stimuleren gelijk aan de slag te gaan, krijgen bewoners bijvoorbeeld een sedumplant mee.

Welke rol hebben we?

Bij dit bovenstaande voorbeeld zetten we onze rollen van aanjager, promotor en facilitator in.

Welke ambitie hebben we?

We bieden een platform aan en faciliteren voor partners en marktpartijen zoals het Regionaal energieloket, lokale energie-initiatieven en Schooldakrevolutie. We kunnen daarbij faciliteren in het opbouwen van participatieve netwerken, wij zijn hierin vooral de makelaar.

3. TOEKOMST

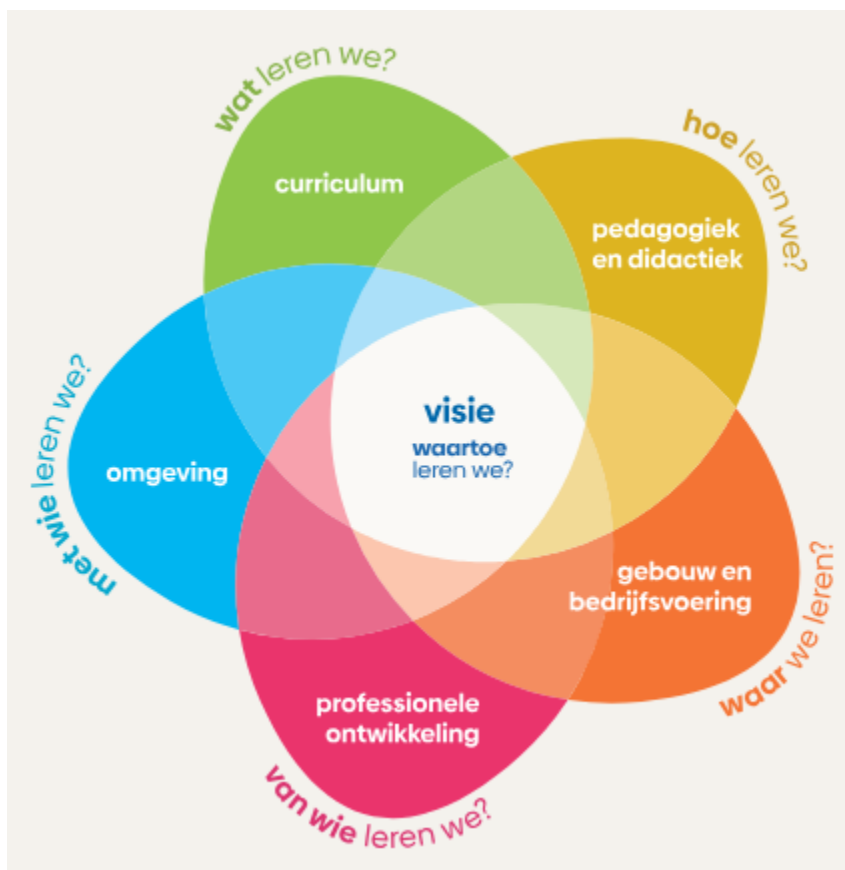
Met de komst van de nieuwe omgevingsdienst Utrecht wordt het werkgebied van de omgevingsdienst groter. In dit grotere werkgebied kunnen we provinciale en landelijke ontwikkelingen nog beter vanuit NDC inzetten en ondersteunen.

Duurzaamheid integreren

Landelijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaam onderwijs bieden voor NDC kansen om scholen in de toekomst te ondersteunen bij het structureel integreren van duurzaamheid in het onderwijs. Duurzaamheid wordt hierbij geïntegreerd in allerlei aspecten zoals:

- het schoolgebouw
- de bedrijfsvoering
- het curriculum
- de omgeving
- de pedagogiek
- en didactiek.

De visie van de school staat hierbij centraal. Bij deze zogenaamde ‘Whole School Approach (WSA)’, is dit een (nieuwe) manier van denken om kinderen voldoende toe te rusten op een snel veranderende wereld. NDC kan als partner scholen begeleiden.

Figuur 1-De WSA-bloem

Ontwikkeling van Natuurinclusief

Ook de landelijke ontwikkeling van Natuurinclusief onderwijs is interessant. Deze vorm van onderwijs bevordert een gevoel van verbondenheid met de natuur. Het helpt bij het creëren van een generatie die begrip heeft voor ecosystemen, die waarde hecht aan natuurlijke hulpbronnen, zich bewust is van milieukwesties en zich inzet voor duurzaam gedrag. Natuurinclusief onderwijs neemt het leven, samenleven en de wereld als vertrekpunt van onderwijzen en leren.

Verbondenheid, vertrouwen, gelijkwaardigheid, diversiteit en wederkerigheid zijn de waarden en principes waarop wordt voortgebouwd. Natuurinclusief onderwijs past heel goed binnen de WSA.

Formuleren van nieuwe kerndoelen

Een andere landelijke ontwikkeling binnen het onderwijswerkveld is het formuleren van nieuwe kerndoelen. Deze blijven we volgen. We haken hierop aan omdat de kerndoelen de grondslag voor de inhoud van het onderwijs vormen. De nieuwe kerndoelen met betrekking tot burgerschap worden mogelijk al in 2025 wettelijk vastgesteld. Hier liggen ook aanknopingspunten voor NDC. Binnen burgerschap ontwikkelen leerlingen kennis en vaardigheden die ze toepassen op actuele maatschappelijke- en planetaire vraagstukken. Veel van de NDC-producten zijn hieraan te linken, mogelijk met verdiepende inhoudelijke aanvullingen of andere werkvormen, zoals debatteren. Andere voor NDC belangrijke kerndoelen die nog verder uitgewerkt worden zijn Mens en Natuur én Mens en Maatschappij.

Sparrings- en uitvoeringspartner

Genoemde landelijke ontwikkelingen worden de komende tijd vertaald naar provinciaal niveau. Zo ontwikkelt de provincie Utrecht (nieuw) beleid rondom Natuur- en Duurzaamheidseducatie (NDE). De NDE-centra in de provincie en het landelijke Gemeenten voor Duurzame ontwikkeling (GDO) worden hier actief bij betrokken.

Welke richting dit precies op gaat is nog niet helemaal duidelijk. Dit kan gaan om een provinciebreed plan, maar ook om de 'witte' vlekken: gemeenten waar deze taak nog niet uitgevoerd wordt. NDC kan in beide gevallen een goede sparring- en in later stadium uitvoeringspartner, zijn voor de provincie. Ook het faciliteren van een provinciaal netwerk in opdracht van de provincie zou een mogelijkheid kunnen zijn.

IVN Natuureducatie voert in opdracht van de provincie Utrecht een haalbaarheidsonderzoek uit naar de mogelijkheid om Natuur- en Duurzaamheidseducatie aan te bieden in gemeenten waar dit nu niet gebeurt. Voor zover dit ODRU-gemeenten betreft, is NDC daar zijdelings bij betrokken.